

SREČANJA ZA STARŠE IN BOTRE V PRIPRAVI NA BIRMO

1. Uvod

1.1 Nosilci v birmanski pastoralni

Na podlagi določil Sklepnega dokumenta Plenarnega zbora (PZ 2002, tč. 203; 204) lahko definiramo *glavne nosilce birmanske pastorale*, ki so: birmanci, družina, botri, birmanski animatorji, župnija, duhovniki in škofje (birnovalci). Vsak od teh nosilcev ima v birmanski pastoralni svojo, pomembno, edinstveno in nezamenljivo vlogo, vsi skupaj pa imajo odločilno nalogo pričevati za Kristusa. Birmanci, starši, botri in animatorji tako niso samo udeleženci v pripravi na birmo ali celo zgolj »uporabniki«, ampak so (tako kot duhovniki, škofje in župnijsko občestvo) enakovredni nosilci darov in milosti Svetega Duha in zato tudi odgovornosti za kakovost birmanske pastorale. »Uporaba darov Svetega Duha ni rezervirana eliti mističnih duš, marveč je določena za zagotovitev zveličanja vseh kristjanov. Sedmeri darovi so podeljeni vsem ljudem, ki se prerodijo v Kristusu po krstu.« (Strle 1992, 318) »Duh v bogastvu in različnosti svojih darov (1 Kor 12,4–30), od katerih je ljubezen največji (1 Kor 13,13), zbudi in daje rast v edinosti telesu Cerkvi, v čemer se odraža enota svete Trojice: »Različni so duhovni darovi, Duh pa je isti; različne so službe, Gospod pa je isti; različna so dela, isti pa je Bog, ki dela vse v vseh« (1 Kor 12,4–6). Prav karizme so življenjska navzočnost in polnost Svetega Duha v cerkvenem občestvu.« (Sorč 2000, 158)

V birmanski pastoralni bi lahko nosilce primerjali s podpornimi stebri, na katerih (lahko) stoji stavba birmanske pastorale. Besedo »nosilci« tako uporabljamo v širokem smislu, da nosilci drug drugega nosijo, se drug po drugem zgledujejo, se drug od drugega učijo ter vsi skupaj hkrati nosijo poslanstvo birmanske pastorale, v smislu spodbude svetega Pavla v pismu Galačanom: »Nosite bremena drug drugemu in tako boste izpolnili Kristusovo postavo.« (Gal 6,2)

1.2 Srečanja za starše birmancev in birmanske botre

Birmanci v večini župnij že doživljajo pestrost različnih oblik priprave na birmo (birmanske skupine, duhovne vaje, različno sodelovanje itd.), več pozornosti pa bi lahko, v pripravi na birmo namenili zlasti družini (staršem birmancev), botrom in tudi animatorjem,

vse to pa v povezavi z župnijo kot občestvom občestev, v kateri živijo in sodelujejo. V smernicah Plenarnega zbora, ki povzemajo druge cerkvene dokumente, med njimi tudi Splošni pravilnik za katehezo, namreč beremo, da je *kateheza odraslih* poglobljena oblika kateheze, h kateri so naravnane vse druge oblike in ki mora vedno bolj dobivati prednostno mesto (PZ 2002, 140). Obsežna empirična raziskava o birmanski pastoralni je pokazala,¹ da je na župnijah na voljo še veliko možnosti za bolj kakovostno in pogostejšo komunikacijo in sodelovanje s starši birmancev, botri in animatorji, zato so potrebne dodatne spodbude.

Ena od njih je predloženi *program za predavanja ali srečanja* v pripravi na birmo (ali mistagogijo in refleksijo po birmi) predvsem za *starše, botre*, po potrebi pa tudi za *birmanske animatorje*. Pri tem bi lahko zasledovali naslednje *cilje*: 1. Spomin in refleksija lastnega doživljanja priprave in zakramenta birme. 2. Ovrednotenje zakramenta birme v življenju kristjana (teološki, liturgični, zgodovinski in pastoralni vidik). 3. Spoznavanje karakteristik drugih nosilcev (npr. birmancev, botrov, animatorjev itd.). 4. Spodbuda k duhovnemu in molitvenemu življenju v družinah. 5. Vloga botrov v birmanski pastoralni ter spodbuda k njihovemu duhovnemu in molitvenemu življenju. 6. Zavedanje možnosti lastne župnije in povabilo k sodelovanju. 7. Medsebojno srečanje in spoznavanje udeležencev v okviru priprave na birmo. 8. Skupna molitev in obhajanje evharistije.

2. Program

2.1 Teme za udeležence srečanj v dveletni pripravi na birmo

Teme za udeležence srečanj (starše birmancev) v prvem ciklu priprave:

1. – jesen 2012: *Kdo je boter* (teološki, ekleziološki, liturgični, duhovni, versko-vzgojni in pravni vidiki botrstva; kako izbrati dobrega birmanskega botra; spodbuda k molitvi in molitveni podpori)?
2. – pozimi 2013: *Pomen in oblike priprave na birmo* (vloga birmanskih skupin in animatorjev, pomen duhovnih vaj, vloga občestva, kakovostni pristopi v pripravi na birmo itd.)

¹ Empirična raziskava je bila narejena za namene disertacije in je obsegala: 120 polstrukturiranih intervjujev z različnimi sogovorniki v Cerкви na Slovenskem, hospitiranje na desetih župnijah ljubljanske nadškofije ter različne vrste anketiranja (z vprašanji odprtega tipa – npr. med udeleženci katehetskih tednov leta 2006 in z vprašanji zaprtega tipa – med respondenti izbranih raziskovanih župnij in duhovniki ljubljanske nadškofije).

3. – spomladi 2013: ***Kdo je Sveti Duh in kako ga lahko srečamo v zakramentu birme*** (teološki pogled na zakrament svete birme; Sveti Duh in njegovi darovi).

Teme za udeležence srečanj (starše in botre birmancev) v drugem ciklu priprave:

1. – jeseni 2013: ***Pomen župnije in vloga občestva*** v pripravi na birmo (praznovanje birmanskega dne, predstavitev ter povabilo k sodelovanju pri različnih možnostih in spodbuda k molitvi znotraj občestva).

2. – pozimi 2014: ***Obdobje mladostništva***, vrednote in potrebe birmank in birmancev ter vprašanje vere v človekovem življenju.

3. – spomladi 2014: ***Birmanski obred*** (liturgični pogled na zakrament svete birme; pomen simbolov, kretenj).

4. – spomladi 2014: Dodatno srečanje oz. predavanje za izbrane birmanske botre o ***pomenu in vlogi botrstva***.

2.2 Teme za udeležence srečanj v enoletni pripravi na birmo

1. srečanje (jeseni 2012): ***Vloga botrov in botrstva v pripravi na birmo*** (kdo je boter – teološki, eklesiološki, liturgični, duhovni, versko-vzgojni in pravni vidiki botrstva; kako izbrati dobrega birmanskega botra; spodbuda k molitvi in molitveni podpori). ***Pomen župnije in oblike priprave na birmo*** (vloga birmanskih skupin in animatorjev, pomen duhovnih vaj, vloga občestva - povabilo k sodelovanju pri različnih možnostih in spodbuda k molitvi znotraj občestva)

2. srečanje (pozimi 2013): ***Obdobje mladostništva in vloga družine***, potrebe birmank in birmancev, hierarhija vrednot ter vprašanje vere v človekovem življenju.

3. srečanje (spomladi 2013): ***Kdo je Sveti Duh in kako ga lahko srečamo v zakramentu birme*** (teološki pogled na zakrament svete birme; Sveti Duh in njegovi darovi). ***Birmanski obred in pomen praznovanja*** (razlaga obreda svete birme; pomen simbolov, kretenj).

Dodatno srečanje oz. predavanje za izbrane **birmanske botre o pomenu in vlogi botrstva.**²

² Pri tem velja, da starši že na prvem srečanju lahko izvedo več o botrih in jih potem lažje tudi izberejo (ne šele na koncu) in izbrani botri lahko skupaj s starši že prisostvujejo ostalim predavanjem. Za tiste, ki tega ne bi mogli, pa je na koncu še dodatno srečanje posebej za botre.

2.3 Metode programa

Srečanje za starše in botre je zastavljeno metodološko čim bolj celostno, vsebinsko pa podobno, zato bi ga lahko izvedli za vsako skupino posebej ali (po možnosti in dogovoru) tudi skupaj. Srečanja bi ob sodelovanju duhovnika in predstavnikov župnije (za pričevanje, vodenje petja, predstavitev župnije itd.), lahko pripravili po različnih *metodah dela z odraslimi*, ki bi vključevale naslednje vidike:

- *duhovni* (molitev za družine, botre, birmance; meditacija; branje Svetega pisma; priprava na spoved in možnost svete spovedi itd.),
- *izobraževalni* (predavanje glede na predlagano in izbrano tematiko; metode skupinske dinamike in metoda biografskega učenja³ v skupini) ter
- *družabni* (npr. petje, druženje ob kavi, čaju). Različnih metod je lahko v srečanju uporabljenih več.

Vsaka tema bi po možnosti vsebovala vse tri vidike in pri vsaki temi bi vsaj nekaj časa namenili spodbudi staršem in (pozneje tudi botrom) h kakovostnemu krščanskemu življenju, predvsem k molitvi v zakonu in družini in k skupnem obhajanju (udeležbi) pri sveti maši. Dotaknili bi se tudi vprašanja odpuščanja v medsebojnih odnosih in s tem povezane potrebe in vrednosti zakramenta svete spovedi.

Srečanje za starše in botre (tudi animatorje) je zastavljeno metodološko čim bolj celostno, vsebinsko pa podobno, zato bi ga lahko izvedli za vsako skupino posebej ali (po možnosti in dogovoru) tudi skupaj. Za vsako zainteresirano župnijo bi bil glede na možnosti, potrebe in pričakovanja potreben individualni dogovor z voditeljem priprave na birmo oz. načrt za predavanje ali srečanje/a (na primer: predavanje/a za starše, botre ali animatorje ob dogovorjenih terminih ali daljše sobotno oz. nedeljsko srečanje).

Teme in metode lahko prilagajamo glede na dogovor in Vaša pričakovanja. Podobno bi lahko program zastavili tudi za birmanske animatorje le da z drugimi cilji, temami in metodami.

³ »Biografsko učenje je načrtno učenje iz svoje lastne življenjske zgodbe in izkušenj ter iz življenjskih zgodb drugih. Poteka lahko v različnih kontekstih, z različnimi ciljnim skupinami, individualno ali skupinsko in z namenom doseganja raznolikih ciljev.« (Slana 2011, 13)

3. Druge oblike srečanj za starše in botre v pripravi na birmo

3.1 Enodnevna srečanja za starše in botre v Hiši kruha (Škofja Loka)

Tematsko in metodološko podoben program kot na župnijah velja za štiri posamezna srečanja, ki so namenjena staršem in botrom župnij ljubljanske nadškofije, ki v domači župniji bodisi nimajo priprave na birmo bodisi bi želeli bolj poglobljeno pripravo na birmo.

Termini srečanj so – ob sobotah od 9. do 16. ure:

- 2. februar 2013
- 9. februar 2013
- 13. april 2013
- 20. april 2013

3.2 Zakonske skupine

Tematsko podoben program (le v krajši časovni izvedbi) bi lahko izvajali tudi po različnih zakonskih skupinah, kjer se zakonci in starši skupaj s svojimi otroki pripravljajo na birmo.

4. Priročniki in gradiva

Zaradi pomanjkanja gradiv in priročnikov za starše in botre, je želja, da bi na podlagi predloženih tem osnovali priročnik, ki bi ga lahko uporabljali tako starši kot botri v pripravi na birmo. Priročnik bi izdali v klasični obliki, na voljo kot priprava na srečanja pa bi bil lahko tudi v elektronski obliki (kot e-knjiga).

5. Zaključek

Birma je duhovni dar binkošti, ki se obnavljajo in vedno znova ponavzočujejo v teku časov. Vendar milost Njega, ki je »moč z višave«, nikomur ne napravlja nasilja, marveč spet in spet ljubeče potrka na vrata srca. Ta vrata pa imajo kljuko od znotraj – odpreti mora človekova svoboda sama; žal, tolikokrat presliši skrivnostne glasove Svetega Duha, ki vabijo na pot v pokrajine neslutenege veličanstva. Birma odpre studenec žive vode za vse

kristjanovo življenje, posebej za življenje apostolata (Strle, 1992, 295–296). Priprava na birmo je po mnenju sogovornikov, v družinah pogosto zadnje povabilo k bolj živemu duhovnemu življenju, ki ga daje Sveti Duh, zato staršem birmancev, botrom in tudi drugim nosilcem čim bolj pomagajmo, da bodo lažje odprli svoje srce za navdihe Svetega Duha.

Reference:

- Slana, Urška. 2011. *Prisluškovanje življenju. Biografsko učenje v skupini*. Ljubljana: Salve.
- Sorč, Ciril. 2000. *Živi Bog: Nauk o Sveti Trojici*. Ljubljana: Družina.
- Strle, Anton. 1992. *Božja slava živi človek*. Ljubljana: Družina.

Polona Vesel Mušič